

Jan Wiśniewski

"Rok jubileuszowy 75-lecia śmierci Założycielki Matki Jadwigi Józefy Kuleszy OSB w Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Misjonarek 2006

Studia Warmińskie 48, 353-355

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

język – komunikatywny i jasny. Na szczególne uznanie zasługuje warsztat historyka, jakim posługuje się w pracy ks. Bielinowicz. W publikacji zostały uwzględnione nie tylko uwarunkowania historyczne i społeczne, których wpływ na rozwój katechizacji w omawianym okresie był znaczny, ale także zostały zaprezentowane noty historyczne dotyczące przedstawianych wydarzeń i instytucji oraz biogramy osób odpowiedzialnych za organizację katechizacji w diecezji i wykładowców przedmiotów katechetycznych.

Należy zatem podkreślić, że cel badawczy, jakim było przedstawienie procesu katechizacji w archidiecezji warmińskiej w latach 1945–2005 [diecezja warmińska do godności archidiecezji została podniesiona wskutek reformy organizacji Kościoła katolickiego w Polsce, której dokonał bł. Jan Paweł II na mocy bulli papieskiej datowanej na 25 marca 1992 r.; red.] został osiągnięty i co warte podkreślenia, ks. Bielinowicz wywiązał się z tego zadania rzetelnie. Co więcej, ustosunkował się także do obecnej sytuacji i przedstawił konkretne wnioski i postulaty odnoszące się do współczesnego stanu katechizacji w archidiecezji. Jest to zatem lektura nie tylko dla katechetyków i katechetów, mogą po nią sięgnąć także historycy, pedagodzy, socjologowie, politolodzy i wszyscy ci, którym na sercu leży wychowanie, edukacja i formacja religijna każdego człowieka.

ks. Piotr Duksa
Olsztyn

S. Ambrozja Jadwiga Kalinowska OSB (red. i oprac.), *Rok jubileuszowy 75-lecia śmierci Założycielki Matki Jadwigi Józefy Kuleszy OSB w Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Misjonarek 2006/2007. Materiały i studia*, Olsztyn 2010, ss. 272

Każde zgromadzenie zakonne, również Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek, pamięta o swoich początkach i o tych, którzy tworzyli fundamenty wspólnoty. To chwalebne, ponieważ założycielom przyświecała pewna idea, dlatego oni nadawali ton i ukierunkowywali działalność powstającego zgromadzenia, określając konkretny cel, który stał u początków całego przedsięwzięcia, czyli zamysłu organizacyjnego: „przygotowuje wszystko, co jest potrzebne do erekcji nowej wspólnoty zakonnej, określa też jej cel i działalność” (s. 5). Obchody rocznic w Zgromadzeniu lub osób je tworzących czy organizujących przyczyniają się do poszerzenia horyzontów wiedzy, w tym

wypadku sióstr, ale także są doskonałą okazją dotarcia z informacją do szerszego grremium, mniej lub bardziej zainteresowanych współczesną pracą jego członków. Tak właśnie postąpiły także Siostry Benedyktynki Misjonarki, organizując obchody 75. rocznicy śmierci Matki Jadwigi Kuleszy (†5 IV 1931 r.). Obchodom tym towarzyszyły również inne uroczystości: 90-lecie istnienia Zgromadzenia, a także rozpoczęto nowennę przed jego stuleciem. S. prof. Ambrozja J. Kalinowska w omawianej tu pracy przybliży czytelnikom postać Matki Założycielki, zwłaszcza że cel, jaki przyświecał Zgromadzeniu jest wciąż aktualny, ponieważ Matka Założycielka „pragnęła nieść pomoc fizyczną i moralną ludziom opuszczonym i dzieciom osieroconym”, a jej duchowe córki „mają się zająć ludźmi potrzebującymi pomocy, np. rodzinami opuszczonymi, chorymi, katechizacją dzieci, a nawet pojedynczo czy grupowo w domu przygotowaniem ich do I Komunii św.” (s. 8). Jubileusz to także dobry czas, aby siostry mogły zastanowić się nad tym, co udało się zrealizować z nakreślonych przez Matkę Założycielkę celów, ale też odpowiedzieć na pytanie: jak dalece pozostają wierne jej myśli.

Materiały i studia zredagowane i opracowane przez s. A.J. Kalinowską poprzedza Wstęp, w którym m.in. wzmiankowano o należytej, acz późnej ocenie osoby i dzieła Matki Jadwigi Kuleszy. Dopiero na „75-lecie śmierci nasza Założycielka została bardziej niż dotychczas doceniona przez Zgromadzenie, które założyła” (s. 10). Opuściła bowiem założone przez siebie Zgromadzenie, powracając do niego na cztery lata przed śmiercią (27 IX 1927 r.), co mogło przyczynić się do innego spojrzenia na jej wkład w to dzieło. Na stronach 11–45 został zamieszczony *Program obchodów Roku Jubileuszowego*. Treści książki podzielono logicznie na dwie części: *Materiały* (19–45) i *Studia* (47–220). W materiałach znalazły się wybrane sprawozdania z obchodów rocznicy śmierci Matki J. Kuleszy – zarówno centralnych, jak i z poszczególnych domów zakonnych. Umieszczono również relacje z pielgrzymki sióstr benedyktynek do Łucka (22–23 IV 2006 r.). W części zatytułowanej *Studia* zamieszczono materiały wygłoszone podczas Sympozjum Jubileuszowego, które odbyło się 23 września 2006 r. w Otwocku: prof. dr hab. H. Gapski zaprezentował życie i działalność Matki Założycielki, uwzględniając uwarunkowania historyczne; s. mgr Benedetta Anna Górńska zajęła się kultem Najświętszego Serca Jezusowego w Zgromadzenia Sióstr; s. dr hab. Ambrozja Jadwiga Kalinowska, prof. UWM ukazała postać ks. Jana Wüstenberga, blisko spokrewnego z Matką Jadwigą Kuleszą; ks. dr Lucjan Świto przybliżył przepisy kanoniczne, dotyczące beatyfikacji i kanonizacji w rozwoju historycznym. Artykuły przygotowano na podstawie kwerendy archiwalno-bibliotecznej. Autorzy prezentowanych prac ukazywali skomplikowane warunki narodowo-kościelne, w których

Matka Założycielka Sióstr Benedyktynek Misjonarek organizowała nową wspólnotę zakonną, wyznaczając jej zadanie w sposób dalekosiężny, bo jest ono aktualne po dzień dzisiejszy. W aneksach pomieszczono: homilię ks. dr. Jerzego Gołębińskiego, wygłoszoną podczas sympozjum; listę osób uczestniczących w sympozjum jubileuszowym; opisano pielgrzymkę sióstr na Ukrainę szlakiem Matki Jadwigi Kuleszy, którą przygotowała s. mgr Dobrawa Ewa Piaścik. Pracę zamyka: wykaz autorów i skrótów oraz indeksy: nazw osobowych i geograficznych.

Walorami pracy są: aktualność zagadnienia ze względu na ciągłą obecność „dzieła” Matki J. Kuleszy w obecnej rzeczywistości Kościoła, zwłaszcza w Polsce; poziom naukowy prezentowanych artykułów w części *Studia*, które połączyła osoba Założycielki; logiczny układ różnorodnego materiału o charakterze kronikarskim oraz naukowym. Materiały zawarte w tomie z pewnością zainteresują nie tylko siostry zakonne, ale także badaczy problematyki życia zakonnego, zwłaszcza czynnego, a także tych, których interesuje współczesna praca Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek, obecnych również na Warmii, Mazurach i Powiślu.

ks. Jan Wiśniewski
Olsztyn

Ks. Bogdan Wiktor Matysiak, *Obraz świata, bóstwa i człowieka w kulturze starożytnej Mezopotamii oraz Egiptu*, Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, Olsztyn 2010, ss. 138

Autor monografii *Obraz świata, bóstwa i człowieka w kulturze starożytnej Mezopotamii oraz Egiptu* ks. Bogdan W. Matysiak jest samodzielnym pracownikiem naukowym na Wydziale Teologii UWM w Olsztynie. Prowadzi wykłady z historii starożytnego Bliskiego Wschodu, literatury i teologii biblijnej, a także seminarium magisterskie i doktoranckie z zakresu egzegezy i historii tekstu ST.

Prezentowane opracowanie ks. B.W. Matysiaka możemy odczytać jako zaproszenie do wzięcia udziału w niezwyklej wyprawie po starożytnych krajinach i cywilizacjach Żyźnego Półksiężycza.

Żyźny Półksiężyc obejmuje obszar od wybrzeży Zatoki Perskiej przez dwurzecze Tygrysu i Eufratu, Syropalestynę aż do Egiptu. Naturalne granice tego bogatego w urodzajne ziemie terenu wyznaczają: Zatoka Perska na